

KONFERENCIAKÖTET

Conference Proceedings

**Nemzetközi tudományos konferencia
a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából**
International Scientific Conference
on the Occasion of the Hungarian Science Festival

Sopron, 2022. november 3.
3 November 2022, Sopron

**TÁRSADALOM – GAZDASÁG – TERMÉSZET:
SZINERGIÁK A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSSEN**

SOCIETY – ECONOMY – NATURE: SYNERGIES IN SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Szerkesztők / Editors:

OBÁDOVICS Csilla, RESPERGER Richárd, SZÉLES Zsuzsanna, TÓTH Balázs István

Nemzetközi tudományos konferencia a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából
International Scientific Conference on the Occasion of the Hungarian Science Festival

Sopron, 2022. november 3. / 3 November 2022, Sopron

**TÁRSADALOM – GAZDASÁG – TERMÉSZET:
SZINERGIÁK A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSSEN**
SOCIETY – ECONOMY – NATURE:
SYNERGIES IN SUSTAINABLE DEVELOPMENT

KONFERENCIAKÖTET
Conference Proceedings

LEKTORÁLT TANULMÁNYOK / PEER-REVIEWED STUDIES

Szerkesztők / Editors:

OBÁDOVICS Csilla, RESPERGER Richárd, SZÉLES Zsuzsanna, TÓTH Balázs István

SOPRONI EGYETEM KIADÓ

UNIVERSITY OF SOPRON PRESS

SOPRON, 2023

Nemzetközi tudományos konferencia a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából
International Scientific Conference on the Occasion of the Hungarian Science Festival

Sopron, 2022. november 3. / 3 November 2022, Sopron

A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE

Az MTA programsorozata

Felelős kiadó / Executive Publisher: Prof. Dr. FÁBIÁN Attila,
a Soproni Egyetem rektora / Rector of the University of Sopron

Szerkesztők / Editors:

Prof. Dr. OBÁDOVICS Csilla, Dr. RESPERGER Richárd, Prof. Dr. SZÉLES Zsuzsanna,
Dr. habil. TÓTH Balázs István

Lektorok / Reviewers:

Dr. habil. BARANYI Aranka, Dr. BARTÓK István, Dr. BEDNÁRIK Éva,
BAZSÓNÉ dr. BERTALAN Laura, Dr. CZIRÁKI Gábor, Dr. FARAGÓ Beatrix,
Dr. HOSCHEK Mónika, Dr. habil. JANKÓ Ferenc, Dr. habil. KOLOSZÁR László,
Dr. KÓPHÁZI Andrea, Prof. Dr. KULCSÁR László, Dr. NEDELKA Erzsébet, Dr. NÉMETH Nikoletta,
Prof. Dr. OBÁDOVICS Csilla, Dr. habil. PAÁR Dávid, Dr. PALANCSA Attila,
Dr. habil. PAPP-VÁRY Árpád, PAPPNÉ dr. VANCÓS Judit, Dr. habil. PATAKI László,
Dr. PIRGER Tamás, Dr. RESPERGER Richárd, Dr. habil. SZABÓ Zoltán,
Prof. Dr. SZÉLES Zsuzsanna, Dr. SZÓKA Károly, Dr. TAKÁTS Alexandra,
Dr. habil. TÓTH Balázs István

Tördelőszerkesztő / Layout Editor: Dr. RESPERGER Richárd
Segédszerkesztő / Assistant Editor: NEMÉNY Dorka Virág

ISBN 978-963-334-450-7 (pdf)

DOI: [10.35511/978-963-334-450-7](https://doi.org/10.35511/978-963-334-450-7)

Creative Commons licenc: BY-NC-SA 2.5

Nevezd meg! Ne add el! Így add tovább! 2.5 Hungary
Attribution – Non commercial – Share Alike 2.5 HUNGARY

SZERVEZŐK

Soproni Egyetem Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar (SOE LKK),
A Soproni Felsőoktatásért Alapítvány

A konferencia elnöke: Prof. Dr. Széles Zsuzsanna egyetemi tanár, dékán (SOE LKK)

Tudományos Bizottság:

- elnök: Prof. Dr. OBÁDOVICS Csilla PhD egyetemi tanár, Doktori Iskola-vezető (SOE LKK)
- társelnök: Dr. habil. TÓTH Balázs István PhD egyetemi docens, igazgató (SOE LKK)
- tagok: Prof. Dr. FÁBIÁN Attila PhD egyetemi tanár (SOE LKK), rektor (SOE)
- Prof. Dr. SZÉKELY Csaba DSc professor emeritus (SOE LKK)
- Prof. Dr. KULCSÁR László CSc professor emeritus (SOE LKK)
- Prof. Dr. SZALAY László DSc egyetemi tanár (SOE LKK)
- Prof. Dr. Clemens JÄGER PhD egyetemi tanár, dékán (FOM)
- Prof. Dr. Alfreda ŠAPKAUSKIENĚ PhD egyetemi tanár (VU FEBA)
- Dr. habil. POGÁTSZA Zoltán PhD egyetemi docens (SOE LKK)
- Dr. habil. PAPP-VÁRY Árpád Ferenc PhD tudományos főmunkatárs (SOE LKK)
- Dr. Rudolf KUCHARČÍK PhD egyetemi docens, dékán (EUBA FIR)

Szervező Bizottság:

- elnök: Dr. RESPERGER Richárd PhD adjunktus (SOE LKK)
- tagok: Dr. NEDELKA Erzsébet PhD egyetemi docens, dékánhelyettes (SOE LKK)
- Dr. KERESZTES Gábor PhD egyetemi docens, dékánhelyettes (SOE LKK)
- Dr. habil. Eva JANČÍKOVÁ PhD egyetemi docens (EUBA FIR)
- Dr. habil. KOLOSZÁR László PhD egyetemi docens, intézetigazgató (SOE LKK)
- Dr. HOSCHEK Mónika PhD egyetemi docens, intézetigazgató (SOE LKK)
- PAPPNÉ dr. VANCSÓ Judit PhD egyetemi docens, intézetigazgató (SOE LKK)
- Dr. SZÓKA Károly PhD egyetemi docens (SOE LKK)
- titkár: NEMÉNY Dorka Virág kutatási asszisztens (SOE LKK)

ORGANIZERS

University of Sopron Alexandre Lamfalussy Faculty of Economics (SOE LKK),
For the Higher Education at Sopron Foundation

Conference Chairperson: Prof. Dr. SZÉLES Zsuzsanna PhD Professor, Dean (SOE LKK)

Scientific Committee:

Chair: Prof. Dr. Csilla OBÁDOVICS PhD Professor, Head of Doctoral School (SOE LKK)

Co-Chair: Dr. habil. Balázs István TÓTH PhD Associate Professor, Director (SOE LKK)

Members: Prof. Dr. Attila FÁBIÁN PhD Professor (SOE LKK), Rector (SOE)

Prof. Dr. Csaba SZÉKELY DSc Professor Emeritus (SOE LKK)

Prof. Dr. László KULCSÁR CSc Professor Emeritus (SOE LKK)

Prof. Dr. László SZALAY DSc Professor (SOE LKK)

Prof. Dr. Clemens JÄGER PhD Professor, Dean (FOM)

Prof. Dr. Alfreda ŠAPKAUSKIENĖ PhD Professor (VU FEBA)

Dr. habil. Zoltán POGÁTSA PhD Associate Professor (SOE LKK)

Dr. habil. Árpád Ferenc PAPP-VÁRY PhD Senior Research Fellow (SOE LKK)

Dr. Rudolf KUCHARČÍK PhD Associate Professor, Dean (EUBA FIR)

Organizing Committee:

Chair: Dr. Richárd RESPERGER PhD Assistant Professor (SOE LKK)

Members: Dr. Erzsébet NEDELKA PhD Associate Professor, Vice Dean (SOE LKK)

Dr. Gábor KERESZTES PhD Associate Professor, Vice Dean (SOE LKK)

Dr. habil. Eva JANČÍKOVÁ PhD Associate Professor (EUBA FIR)

Dr. habil. László KOLOSZÁR PhD Associate Professor, Director of Institute (SOE LKK)

Dr. Mónika HOSCHEK PhD Associate Professor, Director of Institute (SOE LKK)

Judit PAPPNÉ VANCSÓ PhD Associate Professor, Director of Institute (SOE LKK)

Dr. Károly SZÓKA PhD Associate Professor (SOE LKK)

Secretary: Dorka Virág NEMÉNY Research Assistant (SOE LKK)

TARTALOMJEGYZÉK / CONTENTS

1. szekció (személyes): Fenntartható gazdálkodás és menedzsment, körforgásos gazdaság Session 1 (personal): Sustainable Economy and Management, Circular Economy

Az ökológiai termelés és termékek piacának változásai a COVID-19 okozta megszorítások alatt

Dr. GYARMATI Gábor 11

Fenntartható fejlődés és körforgásos gazdaság a vállalkozások mindennapi életében

Dr. FEKETE-BERZSENYI Hajnalka – Dr. KOZMA Dorottya Edina –

Dr. MOLNÁRNÉ dr. BARNA Katalin – Prof. Dr. MOLNÁR Tamás 26

Fenntarthatóság a divatiparban (?) – Négy divatipari szervezet CSR jelentésének rövid áttekintése, valamint a fenntarthatóságra törekvés fogyasztók általi észlelésének vizsgálata

VIZI Noémi 39

Épített örökségeink fenntarthatósága a volt szovjet laktanyák újrahasznosításának példáján keresztül

TEVELY Titanilla Virág 52

2a. szekció (személyes): A fenntartható fejlődés globális és regionális vetületei

Session 2a (personal): Global and Regional Aspects of Sustainable Development

A migráció mérésének módszertani nehézségei

RUFF Tamás 65

2b. szekció (személyes): A fenntartható fejlődés globális és regionális vetületei

Session 2b (personal): Global and Regional Aspects of Sustainable Development

Munkaérték preferenciák vizsgálata a szállítási ágazatban

Dr. BALÁZS László – Dr. KŐKUTI Tamás 73

3. szekció (személyes): Turizmus és marketing, fenntartható turizmus

Session 3 (personal): Tourism and Marketing, Sustainable Tourism

Studentifikáció Lágymányoson, avagy az újbudai egyetemek hatása a fenntartható turizmusra

KISS Bence Álmos – PORHAJAS Gábor László 85

Book Consumption Literature – Literature Review on the Subject of the Behavior of Book Consumers

Miklós LÉGRÁDI – Dr. habil. Zoltán SZABÓ 96

Szállodaüzemi intézkedések irányvonalai a fenntarthatóság jegyében

MARTOS János András 114

Sportfogyasztási szempontú elemzés a Sopronban rendezett 2021-es Női Vízilabda Magyar Kupáról <i>CSISZÁR Szabolcs János – Dr. habil. PAÁR Dávid</i>	126
4a. szekció (személyes): Pénzügyek, számvitel, fenntartható pénzügyek Session 4a (personal): Finance, Accounting, Sustainable Finance	
A könyvviteli szolgáltatási szakma megítélése. Összehasonlító elemzés a 2020. és 2022. évek felmérése alapján <i>Dr. VERESS Attila – Dr. SIKLÓSI Ágnes – Dr. SISA Krisztina A.</i>	136
A KKV-szektor hitelezési tendenciának értékelése MNB adatok alapján <i>MÁRKUS Mónika</i>	147
Az ellátási láncok fenntartható pénzügyi adaptációja – rövidtávú fizetési kötelezettségek finanszírozása <i>Dr. CZIRÁKI Gábor – HACKL János</i>	158
ESG közzététel vizsgálata nemzetközi háttérű kereskedelmi bankok esetében Magyarországon <i>SIKLÓSI Veronika</i>	172
4b. szekció (személyes): Pénzügyek, számvitel, fenntartható pénzügyek Session 4b (personal): Finance, Accounting, Sustainable Finance	
A fenntarthatóság és az osztalékpolitika kapcsolata <i>Dr. KUCSÉBER László Zoltán – Dr. CSOMA Róbert</i>	180
Pénzügyi és öngondoskodási ismeretek a magyar középiskolák végzős osztályaiban 2021-ben <i>KOVÁCS Zoltán – TÖRÖNÉ Prof. Dr. DUNAY Anna</i>	188
A cégértékelés módszertani kihívásai <i>FÁBIÁNNÉ JÁTÉKOS Judit Ilona</i>	203
5. szekció (személyes): Sustainable Economy, Management and Development Session 5 (personal): Sustainable Economy, Management and Development (session in English)	
The Qualitative Characteristics of Accounting Information: A Literature Review <i>Asma MECHTA – Prof. Dr. Zsuzsanna SZÉLES – Dr. Ágnes SIKLÓSI</i>	219
Tourism Development in Indonesia - Surakarta City Role Supporting National Tourism Planning <i>Dr. Rizky Arif NUGROHO – Laura BAZSÓNÉ BERTALAN PhD – Judit PAPPNÉ VANC SÓ PhD</i>	228
Green Manufacturing Practices Towards Sustainable Development in the Ready-Made Garments (RMG) Industry of Bangladesh <i>Dr. Md. Sadrul Islam SARKER – K. M. Faridul HASAN – Dr. István BARTÓK</i>	241

Drivers and Barriers of GSCM Practices Implementation: Literature Review <i>Khouloud CHALLOUF – Dr. Nikoletta NÉMETH</i>	252
--	-----

6. szekció (személyes): Tourism and Marketing, Sustainable Tourism
Session 6 (personal): Tourism and Marketing, Sustainable Tourism
(session in English)

Impact of COVID-19 Pandemic on Tourism Sector in Vietnam <i>Thi Thuy Sinh TRAN – Dr. Nikoletta NÉMETH – Dr. Thai Thuy PHAM – Nhat Anh NGUYEN</i>	259
--	-----

Tourism in Troubled Times: the Economic and Social Effects of Short- and Expected Long-Term Changes <i>Dr. habil. Tamás SZEMLÉR</i>	276
---	-----

Application Areas of Drones: Exploratory Research from Residential and Corporate Perspectives <i>Bendegúz Richárd NYIKOS – Astrid IONESCU</i>	286
---	-----

7. szekció (online): A fenntartható fejlődés globális és regionális vetületei
Session 7 (online): Global and Regional Aspects of Sustainable Development

Németország elektromos személygépjármű exportja az Európai Unió tagállamaival <i>Dr. KONKA Boglárka</i>	295
---	-----

Fenntartható design - új megközelítések a terméktervezésben <i>NÁDAS Gergely – Dr. habil. MOLNÁR László</i>	307
---	-----

Challenges of the Adaptation Planning – Evolution of the Vulnerability Assessment Methodologies <i>Pál SELMECZI</i>	322
---	-----

Szisztematikus irodalmi áttekintés a személygépjárművekbe épülő elektromos hajtáslánc gyártásáról a fenntarthatóság szempontjából <i>Dr. TÓTH Árpád – BEGE András</i>	329
---	-----

Németország az európai labdarúgás térképén – jogi és sportföldrajzi megközelítés <i>Dr. ENGELBERTH István – Dr. VIRÁGH Árpád</i>	344
--	-----

A körforgásosság mérési lehetőségeinek vizsgálata a szállodaüzemeltetésben <i>KARAKASNÉ Dr. MORVAY Klára</i>	360
--	-----

Az állami nyugdíjrendszerek fenntarthatóságának kihívásai <i>SZABÓ Zsolt Mihály</i>	377
---	-----

Competencies for Sustainable Development <i>Zsuzsanna NAGYNÉ HALÁSZ</i>	391
---	-----

8. szekció (online): Turizmus és marketing, fenntartható turizmus
Session 8 (online): Tourism and Marketing, Sustainable Tourism

Gyógynövényturizmus és az abban rejlő lehetőségek
– Az Észak-Magyarországi kínálati oldal primer vizsgálata
PÁSZK Norbert400

Fiatal külföldi turisták pozitív és negatív tapasztalatai Budapesten
Dr. habil. GROTTE Judit – MAGYAR Tímea408

Mit ígér Bükfürdő? A városmárka-kommunikáció lehetséges eszközei és csoportosításuk a POE-modell alapján
HORVÁTH Kornélia Zsanett417

9. szekció (online): Fenntartható gazdálkodás, körforgásos gazdaság
Session 9 (online): Sustainable Economy, Circular Economy

Erdei biomassa lehetőségei és korlátai Magyarország energiabiztonságában
VARGOVICS Máté – Dr. NAGY Dániel433

A körforgásos gazdaság és a soproni hulladékfeldolgozó stratégiája
KASZA Lajos – Dr. NÉMETH Patrícia444

10. szekció (online): Sustainable Economy, Management and Development
Session 10 (online): Sustainable Economy, Management and Development
(session in English)

Comparison of the Density of Physicians and General Practitioners in the Hungarian Csongrád-Csanád Country and in the Territorial Units of Vojvodina for the Period 2002-2020
Dr. Ivana KOCSICSKA453

The Re-Consideration of Business Diplomacy and Corporate Social Responsibility for International Business in the Post-Covid-19 World
Anh Tuan TRAN463

Examining the Process of Project Preparation
Attila LEGOZA474

The Relativity between Sustainable Management and Turnaround Management: Evidences and Suggestions for the Hungarian Agricultural Sector
Zsuzsanna VARGA – Dr. habil. Etelka KATITS – Dr. Éva SZALKA – Dr. Ildikó PALÁNYI – Katinka MAGYARI484

Developing countries and Sustainability
Arjana KADIU – Dr. habil. Zoltán SZABÓ504

The Effect of Supply Chain Management in Achieving Sustainability in Supply Chain in Four Seasons Hotel in Syria
Wael ALASFAR519

**The Role of EGTCs and Euroregions in Economic Cooperation Across
the Hungarian-Romanian Border Between the Period 2007-2020**

Melinda BENCZI 531

11. szekció (online): Poszter szekció

Session 11 (online): Poster Session

Procrastination and its Influencet on Retirement Saving Plann

Khaliunaa DASHDONDOG540

Színházi kommunikáció 2.0

Hazai kőszínházak jelenléte Facebookon és Instagramon a pandémia első évében

Dr. DÉR Cs. Dezső – Dr. habil. PAPP-VÁRY Árpád Ferenc – ZRINYI Ivett554

A felnőttképzésben résztvevő álláskeresők elhelyezkedési esélyei

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében

LE-DAI Barbara575

Cost Analysis of Sustainable Concrete Production Using Waste Nanoparticles

Omar ZINAD – Dr. habil. Csilla CSIHA – Prof. Dr. Alya'a Abas AL-ATTAR585

Sportfogyasztási szempontú elemzés a Sopronban rendezett 2021-es Női Vízilabda Magyar Kupáról

Analysis of the Women's Water Polo Hungarian Cup 2021 Sopron from the Point of View of Sports Consumption

CSISZÁR Szabolcs János¹

PhD-hallgató (*PhD Student*)

Soproni Egyetem, Széchenyi István Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola (*University of Sopron, István Széchenyi Economics and Management Doctoral School - Hungary*)

Dr. habil. PAÁR Dávid PhD²

egyetemi docens (*Associate Professor*)

Soproni Egyetem, Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar (*University of Sopron, Alexandre Lamfalussy Faculty of Economics - Hungary*)

Absztrakt

2021 decemberében került megrendezésre az újonnan felépített soproni Lőver Uszodában a Női Vízilabda Magyar Kupa négycsapatos döntője. A kutatásban az országos jelentőségű sporteseményre kilátogató nézők eseményhez kapcsolódó sportfogyasztási magatartását vizsgáltuk. Kérdőíves lekérdezéssel mértük fel a rendezvény két napja során a nézőközönséget. A statisztikai elemzés során leíróstatisztikát és kétváltozós statisztikai elemzéseket használtunk. Az esemény elsősorban a helybeli és környékbeli lakosok számára nyújtott kikapcsolódási lehetőséget, de vizsgáltuk a más településekről érkező szurkolók által generált idegenforgalmi hatásokat is. A felmérés tárgya volt továbbá az eseményhez kapcsolódóan a nézők költési hajlandósága a saját becslésük alapján, valamint az esemény pénzben kifejezett sportértéke.

Kulcsszavak: sportfogyasztás, vízilabda, sportturizmus, sportkiadások

JEL-kódok: D12, Z20, Z33

Abstract

The Final of the Women's Water Polo Hungarian Cup 2021, involving four teams, was performed in December at the newly built Lőver Swimming Pool in Sopron. The subject of the research was the sports consumption attitude of fans visiting this sports event. During the two days of the event, we surveyed the spectators with questionnaires. We applied descriptive statistics and bivariate statistical analysis tools. The event created leisure opportunities primarily for local and regional inhabitants. Touristic impacts generated by fans arriving from different settlements were also taken into consideration. We analysed the willingness to pay of the visitors based on their own estimation. The sports value of the event was estimated in financial terms also.

Keywords: sports consumption, water polo, sports tourism, sports expenses

JEL Codes: D12, Z20, Z33

¹ csiszar.szabolcs5@gmail.com

² paar.david@uni-sopron.hu

1. Bevezetés, célok

A téma aktualitását a sportlétesítményekbe és sporteseményekbe történő állami beruházások társadalmi hasznosságának számszerűsíthetőségével kapcsolatos eszmecserék adják. 2015 márciusában indult el az országos jelentőségű Modern Városok Program, melynek egyik meghatározó eleme az új Lőver Uszoda megépítése, mely kitűnő lehetőséget adott a kérdés sokrétű vizsgálatára. Kutatásunk a sportlétesítmények társadalmi és gazdasági hasznosságát a nézői sportfogyasztási viselkedés aspektusából vizsgálja egy újonnan megrendezett, nemzeti jelentőségű sporteseményhez kapcsolódóan.

Az elmúlt néhány évben a sportcélú turizmus jelentős mértékben fejlődött Magyarországon és az elkövetkező évtized tekintetében további szignifikáns erősödés várható. A kormányzati támogatások hatására megrendezett nagyszámú, jelentős nemzetközi sportesemény komoly turisztikai vonzerőt jelentett az utóbbi időben, amelynek hatására a sporthoz kötődő beutazások száma lényegesen növekedett az elmúlt években. Jelen kutatás egy csupán nemzeti jelentőségű sportesemény elemzését tűzte ki célul, de azzal a nem titkolt szándékkal, hogy összehasonlíthatóvá tegye azt a nemzetközi hatású sporteseményekkel.

Egy verseny szervezési szakaszai nem csak a szigorúan vett előkészítés, lebonyolítás, utómunkálatok szakaszokból állnak, hanem a versenyből adódó rövid- és hosszú távú hatásokra való odafigyelés, utógondozás is fontos része a folyamatnak. Kutatások igazolják (András & Kozma, 2014; Flyvbjerg et al., 2016; Hover et al., 2016a; Hover et al., 2016b; Bene & Mór, 2017), hogy a nagy nemzetközi versenyeknek megfigyelhető pozitív társadalmi és gazdasági hatásai vannak. Ilyen hatás például a sport iránti attitűdváltozás, munkahelyteremtő hatás, turizmus-élénkítő hatás, nemzeti büszkeség erősödése, önkéntesség népszerűbbé válása stb. Ezek alapján célunk annak vizsgálata, hogy milyen formában és mértékben szolgálhatja egy kisebb, de országos jelentőségű sportrendezvény a maga sokrétű lehetőségeivel a társadalmi fejlődést, és hogyan nyilvánul meg elsősorban gazdasági hatása különös tekintettel a résztvevő nézők jóllétéhez való hozzájárulásra.

2. Szakirodalom bemutatása

Az ezredforduló óta eltelt időszakban a sporthoz kötődő turisztikai területek folyamatosan növekvő forgalommal jellemezhetők a világ fejlett országaiban. Ebben a trendben ugyan az elmúlt évek válságidőszakai (COVID-19, gazdasági és energetikai válság) megtorpanást hoztak, de ez időszakosnak tekinthető.

A sport és a turizmus összekapcsolásával kialakuló sportturizmus a 20. század második felétől hat jelentősen a fejlett országok gazdaságára és társadalmára. Az elmúlt évtizedekben a megnövekedett szabadidő, a társadalmi és gazdasági fejlődés, az egészségtudatos életmód elterjedése, a globalizáció és az információtechnológia térnyerése mind hozzájárultak ahhoz, hogy a világ e tekintetben is „kitáguljon”.

A sportturizmus a turizmus ágazat fejlődési dinamikáját meghaladó ütemben bővül, a gazdasági és társadalomtudományi szakemberek a jövőben is jelentős növekedési potenciált prognosztizálnak a sportturizmus aktív és passzív területein egyaránt. Ezt a tendenciát támogatják olyan társadalmi vagy gazdasági trendek, mint az egészség-tudatosság részeként a szabadidős sportolás szerepének erősödése; a sportágazat, mint innovatív gazdasági ágazat bővülése; vagy éppen az aktív utazások számának növekedése a fejlett világ országaiban (Dreyer, 2002; Ács et al., 2013; Bánhidi, 2015; Borbély & Müller, 2015; UNW-TO, 2020). A sportturizmus egyik kiemelt, és az utóbbi évtizedekben gyors ütemben fejlődő területe a sportrendezvényekhez kapcsolódó turizmus.

A sportrendezvények jelentős szerepet töltenek be nemcsak a nemzetgazdaságban és annak egyik legjelentősebb szektorában, a turizmusban, de az ország ismertségének növelésében,

imázsának alakításában is, továbbá társadalmi és környezeti hatásaik is számottevőek. Ebből következik, hogy a témával gyakran foglalkoznak a turizmuskutatók, a sportközgazdászok, a szociológusok és a politológusok is.

A hivatásos élsport napjainkban sportvállalkozások keretében, az üzleti világ része. A nemzetközi sport nagyrendezvények hatástanulmányai több esetben alátámasztják, hogy ezek az események megfelelő felkészültség és tudatos tervezés mellett a regionális fejlődés ösztönzésének kiváló eszközei lehetnek. Miközben a mega-sportrendezvények pozitív hatásainak jelentős a szakirodalma, addig a kisebb sportesemények vizsgálatával jóval kevesebben foglalkoznak.

A sportrendezvények hatásait többféleképpen csoportosíthatjuk: lehetnek közvetlen és közvetett, rövid, közép- és hosszú távú; társadalmi, környezeti, gazdasági és – kutatásunk témájához kapcsolódóan – turisztikai hatások. Az érintettek számára lehetnek kedvezőek vagy kedvezőtlenek, visszafordíthatóak vagy visszafordíthatatlanok. A hatások nemcsak a sportrendezvény ideje alatt jelentkeznek, de a felkészülés és az utómunkálatok ideje alatt is.

A sportesemények területén számottevő változás jellemző napjainkban. Ezek közé tartozik az élményre és szórakoztatásra fókuszáló szervezés elterjedése, amelyhez igazodva új versenysorozatok és formák jelennek meg. Ezek közé tartoznak az új multisport-események, ahol a rendezvény keretein belül több sportág eseményeit bonyolítják le egyidőben az adott desztinációban (mint például az Európa Játékok, Strand Világjátékok), de ilyenek az új extrém sport vagy éppen e-sport rendezvények is. Ezzel párhuzamosan jelentős ütemben növekszik a világ-események nézőinek száma (Bánhidi, 2018; Laflin, 2018).

Jellemzően a nemzetközi sportrendezvények szervezési jogáért több ország versenyez – bár a multisportesemények szervezési jogáért mutatott érdeklődés az utóbbi időben visszaesni látszik –, valamint a leginkább bejáratott sportverseny-sorozatok a világ több pontján is megjelennek (például az észak-amerikai profi kosárlabdaliga és a spanyol labdarúgó kupa külföldi megjelenései Ázsiában, Európában, vagy az ATP sorozat elterjedése világszerte). A nemzetközi sportrendezvényeket szervező országok (2013-2026-os időszakot figyelembe vevő) TOP 20-as rangsorában két észak-amerikai és 12 európai állam mellett 4 ázsiai (Kína, Japán, Dél-Korea, Katar), egy dél-amerikai ország (Brazília), valamint Ausztrália is szerepel (Sportcal, 2019).

A sporteseményekhez kapcsolódó turizmus sajátosságai közé tartozik, hogy két fő célcsoportja motivációjában és jellemzőiben egymástól jelentősen eltér. Az egyik célcsoport a résztvevőké (mint a sportolók, delegáltak, megvalósítók stb.), akik utazásai jellemzőjük és motivációjuk alapján a hivatásturizmus körébe sorolandók, míg a másik csoport a nézőké (helyi, belföldi és külföldi nézők), akik turisztikai fogyasztása a szabadidős turizmus részeként értelmezendő (Standeven & de Knop, 1999; Lasztovicza & Béki, 2016). A nézők jelentette globális piac nagysága és annak gyors ütemű bővülése a nemzetközi sport- és gazdaságtudományi kutatások fókuszába helyezte ezen csoport jellemzőinek és fogyasztási szokásainak vizsgálatát (Bánhidi, 2018). A vizsgálatok alapján elmondható, hogy a nézők ma már elsősorban az élményszerzés motivációjával látogatják a rendezvényeket, így keresik a sporttól független turisztikai vonzerőket és szolgáltatásokat is.

Magyarország idegenforgalmi kínálatának középpontjában elsősorban nem a sportturizmus áll, de az elmondható, hogy az elmúlt években hazánkban is egyre jelentősebb figyelem irányul a sporthoz kötődő turisztikai irányzatok fejlesztésére (Sulyok & Magyar, 2014; MTÜ, 2017). A sportturizmus egyelőre azonban még nem tölt be olyan kiemelt szerepet, mint például a városlátogató, az egészség- vagy éppen a bevásárló turizmus. Az országos turisztikai forgalomban tapasztalható alacsony aránya mellett (2018-ban hazánkban a külföldi turisták által eltöltött éjszakák csak 1,6%-a kötődött sport jellegű motivációhoz) el kell mondani, hogy Magyarországon is azonosíthatók a fent bemutatott társadalmi és gazdasági trendek, amelyek alapján feltételezhető, hogy a hazai sporthoz kötődő turisztikai területek a jövőben is folytatják bő-

vülő tendenciájukat (Bánhidi, 2015; KSH, 2019a). Az ágazatban tapasztalható bővülést magyarázza, illetve támogatja több hazai társadalmi és gazdasági trend, valamint kormányzati döntés. A társadalmi trendek közül kiemelésre érdemes a lakosság körében tapasztalható, fokozódó hazai sportfogyasztás, valamint az emelkedő részvételi arány az egészségcélú szabadidős sportolásban (European Commission, 2014; Bánhidi, 2015; Kovács et al., 2015).

A hazai sportturizmus fejlesztésének fontos motorja az a kormányzati döntés, mely alapján 2010 óta stratégiai ágazatként kezelik a sportot, valamint az, hogy a terület prioritásként jelenik meg a különböző szintű turizmusfejlesztési stratégiákban. A kiemelt ágazatként kezelt sportszektor egyik fontos fejlesztendő eleme a nemzetközi sportesemények hazai helyszíneken történő lebonyolítása lett (Stocker & Szabó, 2017). Az ehhez is kapcsolódó sportinfrastruktúra-fejlesztés érintette a verseny és a szabadidő sport területét is, ezzel befolyásolva a sportturizmus passzív és aktív kínálati feltételeit. A versenysport infrastruktúrájának fejlesztése és a nemzetközi versenyek hazai környezetben történő megrendezéséhez nyújtott közvetlen állami támogatások megteremtették a lehetőséget a passzív sportturizmus fejlődésére. A kormányzati szándék eredményeként 2010-től jelentősen bővült a megpályázott és lebonyolított nemzetközi sportesemények száma, amelyek közé egyre magasabb presztízsű és szakmai színvonalú rendezvények kerültek. Ennek eredményeként elmondható, hogy Magyarország a világon 18., Budapest pedig a 3. volt a nemzetközi sportrendezvényeket szervező országok, illetve települések között (Sportcal, 2019).

Több szempontból is fordulópont volt a 2017-es év a hazai rendezésű nemzetközi sportesemények terén, hiszen ebben az évben haladta meg először a 100-at a támogatott rendezvények száma (113), illetve ekkor kerültek lebonyolításra olyan jelentőségű, méretű és nézettségű események, amelyeket korábban nem rendeztek hazánkban (Stocker & Szabó, 2017). Az év kiemelt eseményei közé tartozott a FINA (Nemzetközi Úszó Szövetség) Vizes Világbajnokság, a Győrben rendezett nyári Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál (továbbiakban EYOF), a mogyoródi Forma-1 Magyar Nagydíj és a RedBull Air Race futamai, amelyek mellett további 14 Világ-, valamint 19 Európa-bajnokság került lebonyolításra hazánkban (többek között a Sárkányhajó Világbajnokság Szegeden, a Junior Öttusa Világbajnokság Székesfehérváron, vagy az U23-as Triatlon Európa-bajnokság Velencén). Ettől az időszaktól kezdődően a hazai sporttudományi, sportgazdasági szakirodalom is egyre nagyobb figyelemmel fordult a nemzetközi és nemzeti jelentőségű, hazai szervezésű sportesemények hatáselemzése irányába.

3. Alkalmazott módszerek

A 2021. december 17-én és 18-án, Sopronban, az új Lóver Uszodában megrendezett Női Vízilabda Magyar Kupa Döntő nézőinek körében történt kérdőíves, papír alapú lekérdezés. A kérdőív több más, korábbi, hazai rendezésű, nemzetközi és nemzeti sportverseny esetében alkalmazott kérdéssor volt, mely a demográfiai kérdésblokk mellett (nem, életkor, település), tartalmazott egy kérdésblokkot a sporteseménnyel kapcsolatos sportfogyasztási viselkedésről (kivel és hány napon keresztül tekinti meg az eseményt, vesz-e igénybe és milyen szállást Sopronban az eseményhez kapcsolódóan, mennyit költ az eseményhez kapcsolódóan), valamint egy blokkot az esemény alternatív időtöltéseként jelentkező tevékenységekről (mit csinált volna ha nem a sporteseményen vesz részt ill. mennyit költött volna erre) és az egyéb helyi turisztikai látványosságok megtekintéséről is.

A kérdőíveket a kétnapos rendezvény alatt 224 fő töltötte ki, mely 41%-os kitöltési arányt jelent a teljes szurkolói létszám figyelembevételével.

A kérdőív adatbázisát Microsoft Excel program segítségével rögzítettük és kódoltuk, majd leíró statisztikai elemzéseket (átlag, medián, módusz, szórás, megoszlási viszonyszámok) valamint kétváltozós különbözőségvizsgálatokat (Mann-Whitney teszt) végeztünk el 5%-os szignifikanciaszint mellett, az IBM SPSS Statistics 28.0 elemző szoftver segítségével.

4. Kutatási eredmények

A minta összetételének tekintetében elmondható, hogy a kitöltők nemi megoszlása kiegyenlített volt (53,2% férfi és 46,8% női kitöltő). A kitöltők átlagéletkora 38,93 ($\pm 16,44$) év volt. A kitöltők túlnyomó többsége soproni lakos volt (62,8%). Ehhez hozzáadva a Sopron vonzáskörnyezetében található települések lakosait (13,1%) elmondható, hogy alapvetően a helyi lakosság képviseltette magát a rendezvényen. Egyéb dunántúli településről érkezett a válaszadók 13,1%-a, Budapestről 5,0%-a és más magyar településről 6,3%.

A válaszadók az esemény látogatása kapcsán megkérdezésre kerültek arról, hogy milyen társasággal érkeztek az eseményre (több válaszlehetőséget is megjelölhettek). Ez alapján 59,4%-uk jelölte meg a családot, rokonságot, 21,4%-uk az ismerősöket és barátokat, 8,5%-uk a sporttársakat. A nézők 15,2%-a egyedül érkezett a rendezvényre.

Egyértelműen megállapítható volt, hogy az esemény iránt fokozott érdeklődést mutatnak azok, akik valamilyen módon kötődnek a vízilabda sportághoz (maguk játszották korábban, családból üzte/üzi valaki stb.), mivel a nézők 59,2%-a számolt be sportági kötődésről, és csupán 40,8%-uk számít laikusnak.

A válaszadók 52,0%-a a kétnapos rendezvény mindkét napján részt vett, 48%-uk pedig csak az egyik napon (szombaton vagy vasárnap). A szombati versenynapot (elődöntők) a válaszadók 73,7%-a, a vasárnapit (kisdöntő és döntő) a válaszadók 77,7%-a tekintette meg.

A kutatás kulcsterületét jelentette a helyszíni szurkolók költségeinek számbavétele közvetlenül a sportesemény helyszínén ill. az eseményhez kapcsolódóan nem kimondottan a helyszínhez kötődően. A nézőknek az utazásra, szállásra, melegékezésre, egyéb fogyasztásra (hidegétel, üdítő, kávé, cigaretta, alkohol stb.), sportszer- és sportruházat-vásárlásra továbbá egyéb célokra fordított kiadásait kellett megbecsülniük. Ezek átlagértékei és szórásait az 1. táblázat tartalmazza. Összesen átlagosan egy fő kiadása a sporteseményhez kapcsolódóan 15.300 Ft volt, melyből a legnagyobb tételt az utazási költségek és a szállásköltségek tették ki. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy a nézők csupán 28,1%-a költött utazásra (tehát ha jellemzően csoportosan jöttek ill. helyi lakosként érkeztek, akkor ez többségük esetében nem jelentkező tétel volt) és csupán 8,5%-uk költött szállásra (ami érthető, hiszen jellemzően helybeli lakosok látogatták a mérkőzéseket). Ugyanakkor kimagaslóan nagy arányban (62,5%) költöttek az egyéb fogyasztási kategóriára, amelybe a helyszíni büfében történő fogyasztási tételek tartoztak bele.

1. táblázat: A helyszíni nézők költségeinek átlaga és szórása kiadási tételként

Kiadási tétel	Átlag (Ft)	Szórás (Ft)	Költéssel rendelkezők aránya
<i>Utazás</i>	5.162	21.715	28,1%
<i>Szállás</i>	4.437	24.199	8,5%
<i>Melegékezés</i>	2.490	8.821	17,0%
<i>Egyéb fogyasztás (hidegétel, üdítő, kávé, cigaretta, alkohol stb.)</i>	2.448	5.185	62,5%
<i>Vásárlás (sportszer, sportruházat stb.)</i>	636	5.003	6,7%
<i>Egyéb</i>	22	334	0,4%
Összesen	15.300	47.856	-

Forrás: saját számítás

Szofisztikáltabb képet kapunk a költségek mértékéről akkor, ha az egyes kiadási tételek átlagait azok körében vizsgáljuk csak, akik rendelkeznek az adott költségi tétellel. 2. táblázat (2. táblázat). A legmagasabb kiadási tétel ebben az esetben a szállásdíjához kapcsolódik (a hétvége során átlagosan 38.556 Ft), de jelentős az utazási költségek tétele is. Nagyon kevesen

költöttek sportszer- és sportfelszerelés vásárlására a helyszínre kitelepült sportszerkereskedőtől ill. egyéb célú kiadással is csak egy fő rendelkezett, így ennél a két kategóriánál jelentősen megugrott az átlagérték az 1. táblázathoz képest. Az összes költségek mértéke ebben az esetben 18.323 Ft-ra emelkedett.

2. táblázat: A költséssel rendelkező helyszíni nézők kiadási átlagai és szórásai

Kiadási tétel	Átlag (Ft)	Szórás (Ft)
<i>Utazás</i>	15.429	34.159
<i>Szállás</i>	38.556	32.762
<i>Melegítkezés</i>	13.313	15.753
<i>Egyéb fogyasztás (hidegétel, üdítő, kávé, cigaretta, alkohol stb.)</i>	3.931	6.163
<i>Vásárlás (sportszer, sportruházat stb.)</i>	10.036	18.096
<i>Egyéb</i>	5.000	-
Összesen	18.323	40.110

Forrás: saját számítás

Az összes költségek tekintetében megvizsgáltuk, hogy találhatóak-e különbségek nemi alapon, ill. a sportághoz való kötődés alapján. Mivel az adatok nem normál eloszlást követtek, ezért a nem paraméteres Mann-Whitney tesztet alkalmaztuk, amely a mediánértékek összehasonlítását teszi lehetővé. Ennek ellenére az átlagértékeket is kiszámoltuk az egyes kategóriákhoz kapcsolódóan szórásukkal együtt (a magas szórások azonban jelzik, hogy az összehasonlított csoportok között nincsen különbség). A férfiak és nők, valamint a vízilabdához kötődő ill. nem kötődő nézők között nem találtunk szignifikáns különbséget összkiadásaik mediánja tekintetében (3. táblázat).

3. táblázat: Nemi, ill. sportági kötődés alapján történő különbözőség-vizsgálat eredményei

	Férfi	Nő	Nemek (MW)	Vízilabdás	Nem vízilabdás	Kötődés (MW)
<i>Átlag</i>	12.044	13.843	$\chi^2 = -0,230$ $p = 0,818$	17.341	12.498	$\chi^2 = 0,193$ $p = 0,847$
<i>Szórás</i>	33.462	36.064		55.651	33.858	
<i>Medián</i>	2.000	2.000		2.000	2.100	
<i>Módusz</i>	0	0		0	0	

Forrás: saját számítás

A kutatás fontos célja volt az, hogy sikerüljön megállapítani, vajon a sportesemény önmagában generál-e többletköltségeket az egyének adott hétvégére eső kiadási szerkezetében. Azaz ha a sportesemény helyett valamilyen alternatív időtöltési lehetőséget választottak volna maguknak a válaszadók, akkor kevesebbet költöttek volna-e a hétvége során, szemben a sporteseményhez kapcsolódó költségükkel. Az átlagos 15.300 Ft-os, sporteseményhez kapcsolódó hétvégi költséssel szemben más időtöltéssel kapcsolatosan a válaszadók saját bevallásuk szerint csupán 5492 Ft-ot (± 17.427 Ft) költöttek volna, amely átlagosan 9.918 Ft (± 44.679 Ft) egyéni többletköltséget jelent.

A sportesemény szurkolók számára képviselt hasznosságát a fizetési hajlandóság módszerével igyekeztünk forintosítva kifejezni. A módszer lényege, hogy a válaszadónak az adott termékkel vagy szolgáltatással kapcsolatos rezervációs árát kell megbecsülnie, amely aztán összevethetővé válik az azért ténylegesen fizetendő árral. Az összehasonlítás következtében pedig meghatározhatóvá válik az is, hogy keletkezik-e fogyasztói többlet, avagy sem.

Esetünkben a termék, amelynek rezervációs árát a válaszadóknak meg kellett becsülniük az egynapos ill. a kétnapos belépők voltak. A valóságban csak nap napra szóló belépők kerültek értékesítésre (1.000 Ft-os egységáron), azonban ez alapján a kétnapos belépő esetében ennek kétszeresével (2.000 Ft) számoltunk. A válaszadók rezervációs ára az egynapos jegyek esetében 2.687 Ft (± 2.338 Ft), a kétnapos jegyek esetében 4.884 Ft (± 4.471 Ft) volt. Azaz a szurkolók több, mint kétszeresre értékelték az esemény belépőinek értékét ahhoz képest, amennyit azért fizetniük kellett, vagyis jelentős fogyasztói értéktöbblet keletkezett.

A fizetési hajlandóság esetleges különbségeit szintén teszteltük nemenként és a vízilabdához való kötődés alapján (4. táblázat, 5. táblázat). Mivel ebben az esetben sem normál eloszlás következett a rezervációs árak adatai, ezért a Mann-Whitney tesztet futtattuk, amely sem a nemek, sem a vízilabdás kötődés tekintetében nem mutatott különbségeket a csoportok között az egynapos és a kétnapos jegyek tekintetében sem.

4. táblázat: Különbségek az egynapos belépőjegy fizetési hajlandóságában

	Férfi	Nő	Nemek (MW)	Vízilabdás	Nem vízilabdás	Kötődés (MW)
<i>Átlag</i>	2.620	2.700	$\chi^2 = -0,230$ p = 0,818	2.697	2.647	$\chi^2 = -0,472$ p = 0,637
<i>Szórás</i>	1.883	2.790		2.583	1.942	
<i>Medián</i>	2.000	2.000		2.000	2.000	
<i>Módusz</i>	1.500	2.000		1.500	2.000	

Forrás: saját számítás

5. táblázat: Különbségek a kétnapos belépőjegy fizetési hajlandóságában

	Férfi	Nő	Nemek (MW)	Vízilabdás	Nem vízilabdás	Kötődés (MW)
<i>Átlag</i>	4.682	5.033	$\chi^2 = 0,232$ p = 0,817	4.987	4.702	$\chi^2 = -0,146$ p = 0,884
<i>Szórás</i>	3.264	5.605		5.047	3.522	
<i>Medián</i>	3.850	4.000		4.000	4.000	
<i>Módusz</i>	3.000	3.000		3.000	3.000	

Forrás: saját számítás

5. Következtetések

Az eredmények alapján a Sopronban első alkalommal megrendezésre kerülő Női Vízilabda Magyar Kupa négy csapatos döntője nemzeti jelentőségéből fakadóan kizárólag a magyar nézők, ezen belül is a helybeli és Sopron környéki lakosok számára szolgált kikapcsolódási lehetőségként. A helyi lakosok esetében is elsősorban pedig családi programként tekinthetünk az eseményre, amely akár több generáció számára is élvezetes, közös kikapcsolódási lehetőségként szolgált. Annak ellenére, hogy a vízilabda az egyik legnépszerűbb és legeredményesebb magyar sportág, a nézők között mégis nagyobb arányban vannak jelen azok, akik valamilyen módon kötődnek a sportághoz, azaz nem lehet azt mondani, hogy a laikus sportkedvelő nézők olyan számban vettek volna részt az eseményen, ami önmagában is jelentős nézettséget jelentett volna. Ez talán annak fényében egyébként érthető, hogy Sopronban a vízilabda egy viszonylag újkeletű sportágnak számít, hagyományai közel sem olyan régiak, mint akár a kosárlabdáé, akár a labdarúgásé, így talán érthető, hogy a helyi sportközéletben még nem igazán ismert, illetve vonzó egy ilyen esemény.

A helyszíni szurkolók közül a legtöbben az uszodai büfében kapható termékekre költöttek, a válaszadók közel kétharmada, azonban ebben a kiadási tétel kategóriában az átlagos költségek meg sem közelítették a szállás vagy éppen az utazási költségek mértékét. Ugyanakkor ez utóbbiakra jóval kevesebben – elsősorban a nem soproni illetőségű vendégek – költöttek. A

kiadási tételek ilyen jellegű struktúrája jól magyarázható a helyszíni nézők települési jellemzőivel. Két 2019-es hazai rendezésű világesemény magyar szurkolóinak adataival összevetve több jelentős eltérést is tapasztalhatunk (bár a két esemény jellegében különbözik, de mivel mindkét esetben a magyar szurkolókról van szó, ezért az összehasonlítás mindenképpen érdekes). Az Asztalitenisz VB-n a jelen kutatásban is vizsgált kiadási tételek közül az utazási költségek részaránya és a sportszerek, sportfelszerelések vásárlási kiadásai voltak a legjelentősebbek, ugyanakkor a helyszíni büfés költségek ezekhez képest jóval kisebb részarányt képviseltek (Laczkó et al., 2020). Ezzel szemben a Kajak-kenu VB-n a hazai nézők költési struktúrájában a helyszíni étkezési költségek sokkal dominánsabbak voltak (12,2%), ahogyan a szállásköltségek is (19,8%) (Laczkó&Stocker, 2020).

Az eseményre – abból adódóan, hogy első alkalommal került megrendezésre Sopronban – meglehetősen alacsony áron lehetett jegyeket váltani. Ez be is igazolódott a fizetési hajlandóság felmérése kapcsán is, ugyanis a nézők jóval magasabbra értékelték az esemény értékét (pénzben kifejezett hasznosságát) annál, mint amennyit ténylegesen fizetni kellett érte. Ilyen értelemben számukra egy jelentős fogyasztói többlet realizálódott, ami egyfelől tekinthető ebben az esetben egyfajta közszolgáltatásként, másfelől pedig potenciálisan rávilágít arra, hogy a jövőben hasonló rendezvény esetében magasabb jegyárak is kialakíthatóak lesznek, amely javítani tudja az esemény profitabilitását és pénzügyi fenntarthatóságát.

Sem a kiadások, sem pedig a fizetési hajlandóságok tekintetében nem lehetett különbséget megállapítani a férfiak ill. a nők, továbbá a vízilabdás kötődésű ill. laikus nézők között. Ez talán némiképp meglepő eredmény, hogy ha figyelembe vesszük azt, hogy általában a férfiak sportköltségi hajlandósága magasabb, mint a nőké (Paár, 2013), továbbá feltételezzük, hogy egy szurkoló számára – amennyiben abban ő maga vagy valamely közeli hozzátartozója aktív vagy aktív volt – magasabb értéket képvisel és fontosabb lehet, mint egy egyszerű sportkedvelő számára. A kutatásban mindenképp limitációt jelent az, hogy a költségek mértéke az egyes válaszadók szubjektív megítélésén alapult, amely torzításokat hordozhat magában. Ezzel együtt azonban mindenképpen szükséges akár az ilyen nemzeti, akár a lokális vagy nemzetközi jelentőségű sportrendezvények passzív sportfogyasztóinak viselkedését elemezni, ugyanis így lehet egyfelől valós képet kapni arról, hogy milyen mértékű – helyszíni fogyasztókhoz kapcsolódó – gazdasági hatásokat képes generálni egy ilyen rendezvény. Továbbá azért is fontos ez, mert ha a helyszíni fogyasztók szurkolói viselkedését megismerjük, akkor lehet számukra kedvezőbb értékajánlatokat nyújtani ill. az események vonzerejét fokozni.

Irodalomjegyzék

- Ács, P., Stocker, M., & Oláh, A. (2013). The determination of economic and public health benefits achievable by increasing regular physical exercise. *Applied Studies in Agribusiness and Commerce*, 7(1), 5–13. <https://doi.org/10.19041/APSTRACT/2013/1/1>
- András K. & Máté T. (2017). Nemzetközi sportrendezvény, mint városfejlesztési ösztönző: Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál 2017 hatásai, és Győr lehetőségei. In Karlovitz J. T. (szerk.), *Társadalom, kulturális háttér, gazdaság* (pp. 78–83). International Research Institute s.r.o. Komárno. <https://doi.org/10.18427/iri-2016-0010>
- András K. & Kozma M. (2014). A nagy nemzetközi sportesemények gazdasági hatásai. In Lukovics M. & Zuti B. (szerk.): *A területi fejlődés dilemmái* (pp. 105–120). SZTE Gazdaságtudományi Kar, Szeged.
- Bánhidi M. (2018). A nemzetközi sportturizmus területén végzett kutatások elemzése sporttudományi megközelítésben. In Szabó T., Bánhidi M. & Szóts G. (szerk.), *A sportturizmus gazdasági és társadalmi kérdései Magyarországon* (pp. 9–36). Magyar Sporttudományi Társaság, Budapest.
- Bánhidi M. (2015). Sportturisztikai termékek. In Laczkó T. & Bánhidi M. (szerk.): *Sport és egészség-turizmus alapjai* (pp. 47–75). PTE ETK, Pécs.

- Bene Á. & Móré M. (2017). Egy világméretű sportesemény, a 2017 Vizes Világbajnokság néhány társadalmi aspektusa a jövő managereinek szemszögéből a felkészülési időszakban. *International Journal of Engineering and Management Sciences*, 2(4). 40–59.
<http://dx.doi.org/10.21791/IJEMS.2017.4.4>.
- Borbély A. & Müller A. (2015). *Sport és turizmus*. Campus Kiadó, Debrecen.
- Dreyer, A. (2002). *Tourismus und Sport. Wirtschaftliche, soziologische und gesundheitliche Aspekte des Sport-Tourismus*. Springer Fachmedien, Wiesbaden. <https://doi.org/10.1007/978-3-663-09049-6>
- European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture (2014). *Sport and physical activity: report*. Special Eurobarometer 412. Publications Office.
<https://doi.org/10.2766/73002>
- Flyvbjerg, B., Allison, S. & Budzier, A. (2016). The Oxford Olympics Study 2016. Cost and Cost Overrun at the Games. *Saïd Business School WP 2016-20*. <https://ssrn.com/abstract=2804554> (Letöltve: 2022.10.25.) <https://doi.org/10.2139/ssrn.2804554>
- Hover, P., Dijk, B., Breedveld, K., van Eekeren, F. & Slender H. (2016a). *Integrity & sport events*. Position paper. Utrecht: Mulier Institute/Utrecht University.
- Hover, P., Dijk, B., Breedveld, K., van Eekeren, F. & Slender, H. (2016b). *Creating social impact with sport events*. Utrecht: Mulier Institute/Utrecht University.
- Kovács A., Paár D., Elbert G., Welker ZS., Stocker M. & Ács P. (2015). *A magyar háztartások sportfogyasztási szokásainak felmérése*. PTE ETK, Pécs.
- KSH (2018a). Tájékoztatósi adatbázis, A Magyarországra tett külföldi utazásokhoz kapcsolódó kiadások. https://statinfo.ksh.hu/Statinfo/QueryServlet?ha=GH2A01_W (Letöltve: 2022.10.30.)
- KSH (2018b). Tájékoztatósi adatbázis, Magyarországra tett külföldi utazások főbb mutatói. https://statinfo.ksh.hu/Statinfo/QueryServlet?ha=GH2A02_W (Letöltve: 2022.10.30.)
- Laczkó T. & Stocker M. (2020). A 2017. évi hazai rendezésű nemzetközi sporteseményekre érkező külföldi turisták fogyasztásának nemzetgazdasági hatásai. *Turizmus Bulletin*, 20(2), 22–32.
<https://doi.org/10.14267/TURBULL.2020v20n2.3>
- Laczkó, T. & Stocker, M. (2020). Economic impact and consumer behavior of domestic spectators in two major international sport events organized in Hungary in 2019. *Studia Universitatis Babeş-Bolyai Educatio Artis Gymnasticae*, 65(2), 5–17. [https://doi.org/10.24193/subbeag.65\(2\).10](https://doi.org/10.24193/subbeag.65(2).10)
- Laczkó, T., Ács, P., Stocker, M. & Paár, D. (2020). Consumption habits and economic impact of Liebherr 2019 ITTF World Table Tennis Championships. *International Journal of Racket Sports Science*, 2(2), 37–46. <https://doi.org/10.30827/Digibug.65362>
- Laflin, M. (2018). *The Explosion of International Sport Events*. Sportcal. https://www.sporteventdenmark.com/wp-content/uploads/2018/01/2_mike-laflin-gsi-sportcal.pdf (Letöltve: 2022.12.21.)
- Lasztovicza D. & Béki P. (2016). A sport és a turizmus kapcsolata, a sportturizmus fogalmi rendszere. *Testnevelés, Sport, Tudomány*, 1(1), 39–50. <https://doi.org/10.21846/TST.2016.1.4>
- MTÜ (Magyar Turisztikai Ügynökség) (2017). *Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030*. https://mtu.gov.hu/documents/prod/mtu_strategia_2030.pdf (Letöltve: 2022.11.02.)
- Paár D. (2013). *A magyar háztartások sportfogyasztásának gazdasági szempontú vizsgálata*. Doktori értekezés. Nyugat-magyarországi Egyetem, Sopron. <http://doktori.uni-sopron.hu/id/eprint/405/> (Letöltve: 2022.12.11.)
- Sportcal (2019). *Global Sports Impact Report 2019*. Sportcal Global Communications, London.
- Standeven, J. & De Knop, P. (1999). *Sport tourism*. Human Kinetics Europe, Leeds.
- Stocker M. & Szabó T. (2017). *A hazai sportirányítás szerepe és tevékenysége a kiemelt hazai sportesemények esetében*. In Szmodis M. & Szóts G., *A sportirányítás gazdasági kérdései* (pp. 56–77). Magyar Sporttudományi Társaság, Budapest.

Stocker M. & Boda Gy. (2018). A sportszektor gazdaságdinamizáló hatása. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 19(75), 79.

Sulyok J. & Magyar Zs. (2014). Az aktív turizmus helyzete Magyarországon. Fókuszban a kerékpározás és a természetjárás. *Turizmus Bulletin*, 16(3-4), 15–26.